

Albert Dock

Anglicaanse Kathedraal

China Town

Stedenprofiel: Liverpool

Roos van Put Zeg je Liverpool, noem je in één adem natuurlijk de Beatles. Aan het begin van de jaren zestig zetten zij de wereld op zijn kop, een culturele revolutie was een feit. Maar Liverpool, gelegen aan de rivier Mersey is méér dan de geboorteplaats van deze wereldschokkende muziekgroep. Decennia lang trekken bekende kunstenaars naar deze Engelse stad en dat begint al aan het eind van de jaren zestig. Candida Höfer maakt aan het eind van de jaren zestig foto's in Liverpool. Zij wil het vibrerende poëtische klimaat van deze stad ervaren. Sinds het eind van de jaren negentig heeft Liverpool een Biënnale. Insiders beweren dat sindsdien het kunstklimaat weer bruisend is, dat kunstenaars niet meer massaal wegtrekken en dat het niveau van de lokale kunst omhoog is gegaan.

In 1999 reist Rineke Dijkstra af naar Liverpool om in de Buzz Club haar wereldberoemde opnames te maken van de gabberjeugd. In de jaren tachtig wordt Liverpool ineens de focus van belangrijke fotografen, zoals Martin Parr, die er enige tijd woont. Maar Liverpool heeft ook tijden van grote armoede gekend, het was ooit zelfs de armste stad van Groot Brittannië. Inmiddels is het met de werkloosheid een stuk beter gesteld, zo weet de bewaker van het gemeentehuis te vertellen. De 'Liverpooler' – noem ze een 'scouser' en ze houden meteen van je – is vandaag de dag trots op zijn stad en al helemaal omdat Liverpool in 2008 Culturele Hoofdstad van Europa is. Het is een kleine stad en het centrum is goed te belopen. Behalve dan in het voorjaar van 2007, op dat moment is de

stad één grote bouwput. Verklaarbaar, want naast culturele hoofdstad heeft in 2008 ook de Liverpool Biënnale plaats. Taxichauffeurs klagen dat geen dag een route hetzelfde is, telkens worden andere wegen opengebrouwen en ze vragen zich af of alle bouwwerkzaamheden wel op tijd klaar zullen zijn. Liverpool heeft, zoals elke stad, geweldig mooie plekken – vooral wat architectuur betreft – en ronduit lelijke. Zoals Waterstreet, waar een modern gebouw met spiegelende gevel neergekwakt lijkt te zijn tussen architectuur van weleer.

TATE EN KUNSTENAARSINITIATIEVEN

Prachtig is de omgeving van de Albert Dock (werelderfgoed), waar een filiaal van de Tate is gevestigd. Een klein museum in vergelijking met

Empire Theatre

Detail St. James' Garden

Fontein bij William Brown Street

Katholieke kerk en Everyman Theatre

William Brown Street met Walker Art Gallery en County Sessions House

Synagoge

de Londense vestiging, maar de tentoonstellingen zijn natuurlijk 'Tate waardig'. Vanaf 19 oktober tot en met 13 januari 2008 is in de Tate Liverpool de Turner Prize tentoonstelling te zien, voor het eerst sinds de lancering van deze prijs in 1984 wordt deze buiten Londen gehouden. In de Albert Dock bevinden zich vele restaurantjes en overwegend toeristische winkeltjes. In het hier eveneens gelegen Site, presenteert het kunstenaarsinitiatief The Royal Standard zich. Een gelegenheidsexpositie want dit initiatief – weliswaar met een eigen tentoonstellingsruimte elders – manifesteert zich doorgaans op verschillende plekken in de stad. De groep heeft een ateliercomplex(je) in het buurtje gelegen achter de kolossale Anglicaanse kathedraal, in een voormalige pub. Waar het dan ook nog steeds naar oud bier riekt. De ateliers bevinden zich op de eerste etage en opvallend genoeg worden relatief kleine ruimtes (in vergelijking tot de oude schoollokalen die Nederlandse kunstenaars bijvoorbeeld mogen gebruiken) gedeeld door meer kunstenaars. Het buurtje rondom de kathedraal herbergt verschillende kunstenaarsinitiatieven, maar je moet goed zoeken en als je ze vindt, kan het meer dan eens voorkomen dat ze gesloten zijn. De 'artist run spaces' opereren in Liverpool op onregelmatige basis. De ene keer worden ze uitgenodigd in een mainstream locatie, zoals in de hier al genoemde

Site. Een andere keer manifesteren ze zich in afbraakpanden. Het is raadzaam internet te checken voordat je een initiatief bezoekt, de beste site om te raadplegen is www.artinliverpool.com, zeer 'up to date' en uitgebreid. De meeste kunstenaarsinitiatieven hebben wel een plek van waaruit ze zich manifesteren, veelal is dit een ruimte in het ateliercomplex. Noemenswaardig is hier Red Wire. Presenteert zich in de Carlisle Buildings, Victoriastraat 67-69, even een paar trappen beklimmen, maar dan kom je in een uiterst sympathiek complex, waar de kunstenaars de beschikking hebben over hele kleine ateliers. De grote voorruimte is bestemd voor tentoonstellingen. Dit initiatief geeft een bescheiden publicatie uit, met een undergroundachtige uitstraling. Op het gebied van internationale programmering ben je aangewezen op meer gevestigde instituten. Vanzelfsprekend de Tate, maar ook FACT is een absolute aanrader. Een filmhuis annex tentoonstellingsruimtes. Gevestigd in een bruisend buurtje, met vele restaurantjes en cafés. Daarnaast kun je terecht bij het Bluecoat Arts Centre en bij A Foundation, maar ook hier geldt, check van tevoren goed of er een tentoonstelling is. Binnen het galerieaanbod is een bezoekje aan de Open Eye Gallery wel leuk, ligt in de omgeving van FACT. Open Eye brengt alleen fotografie.

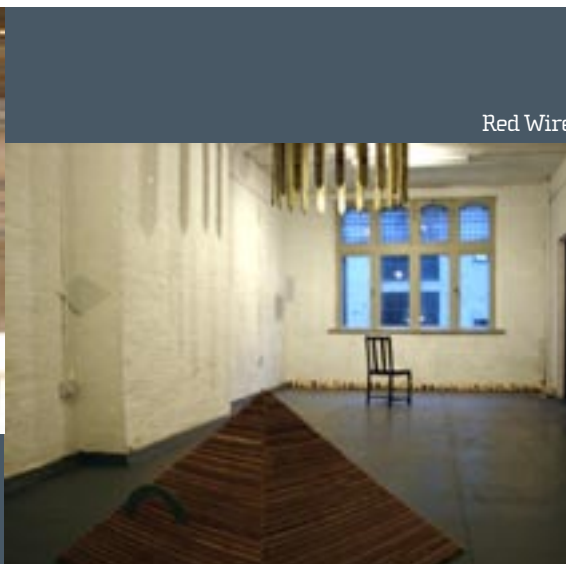
In de categorie hedendaags en 'not to be missed' valt de installatie 'Iron Man' van de Britse Anthony Gormley. Hiervoor moet je met de metro de stad uit. Op slechts een kleine twintig minuten rijden, stap je uit op een onogelijk stationnetje. Vervolgens wandel je zo'n tien minuten richting het strand en daar tref je vervolgens talloze beelden van Gormley in zee aan. Ze turen allen richting de horizon en bevinden zich met hun lichaam gedeeltelijk (al naar gelang het hoge of lage tij) in zee. Prachtige poëtische installatie. Gedachten over eindigheid en vergankelijkheid doemen als vanzelfsprekend op. Ben je in Liverpool, stap op die metro en mis dit niet.

ARCHITECTUURWANDELING

Terug in de stad kun je vervolgens een architectuurwandeling maken in Dale Street, waar je, vanaf de Albert Dock eerst langs de Port of Liverpool Building (1907) loopt, vervolgens langs het Royal Liver Building (1911), het gemeentehuis (1750) en de Oriel Chambers (1864). Dit laatst genoemde gebouw is een fraai voorbeeld van een ijzer- en glasconstructie. Hoe klein Liverpool ook is, er zijn toch diverse wijpjes te noemen. Sommige bestaan uit niet meer dan drie straten, maar toch laat de stad zich aardig indelen. Zo is er een culturele wijk. Hier bevindt zich de St. George's Hall, maar ook de Walker Art Gallery.

Walker Art Gallery

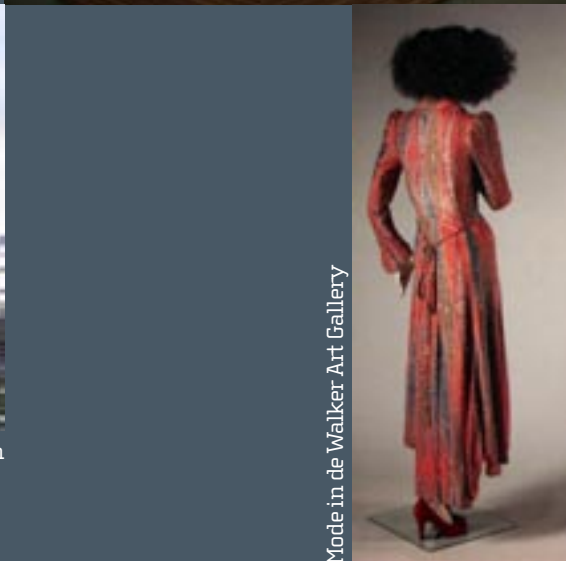
Red Wire

Anthony Gormley, 'Iron Man'

St. Luke's Church

Mode in de Walker Art Gallery

Tate Liverpool

Een museum met een kunstcollectie van de 14de tot de 20ste eeuw, met meesterwerken van Britse schilders (zoals Turner). Naast de vaste collectie organiseert het museum ook tentoonstellingen. De Walker Art Gallery is een museum van bescheiden formaat maar wel met kleine juweeltjes. Zoals een modehoekje. Niet meer dan twee vitrines, maar toch. Hier wordt bijvoorbeeld van Vivienne Westwood werk getoond uit de Buffalo Girls Collection, ook wel bekend als de Nostalgia of Mud Collection. Een titel voor een collectie die verwees de kleding van een zwerver. In de twee vitrines komt heel compact een eeuw mode aan bod, met als meeste recente namen Juicy Couture en Tommy Hilfiger. Charmante presentatie. Een bezoek aan de hiernaast gelegen bibliotheek is geen verloren tijd. Het exterieur is fotogeniek en de omgeving van William Brown street is prettig om te vertoeven. Maar ben je toch in de bibliotheek, kun je hier het eerste uur gratis internetten. Even naar de balie een gastpas vragen. Binnen de architectuurwandeling mogen zeker de heilige gebouwen van Liverpool niet ontbreken. De kolosale Anglicaanse Kathedraal kun je bijna vanaf elk punt in Liverpool wel zien, of althans, een gedeelte ervan. Het gebouw herbergt zowel een café/restaurant als een kerkwinkel, het mooiste onderdeel is echter buiten te vinden. Aan de voet van de kerk bevindt zich het St. James Park. De

echte Liverpools kwalificeert het echter nog steeds als St. James Cemetery. Sinds 1936 is het geen begraafplaats meer, maar een park. De grafzerken zijn behouden, een groot deel is tegen de wanden van de toegangspaden geplaatst en tegen de rots wanden. Fascinerend. In de zomer is dit park een verzamelplek voor de Liverpoolsers, niet alleen om elkaar te ontmoeten maar ook om naar werken van Shakespeare te kijken. De kathedraal bleef wonderlijk genoeg tijdens de Tweede Wereld Oorlog redelijk onbeschadigd. Dit in tegenstelling tot de St. Luke, even verderop gelegen. Alleen de muren staan er nog. De kerk is blijven staan als monument, als gedenkplaats. In de omgeving van de Anglicaanse kathedraal bevindt zich ook een Griekse Orthodoxe kerk alsmede een Synagoge. Ronduit lelijk in dit rijtje historische monumenten is de moderne katholieke kerk, de Liverpool Metropolitan Cathedral, gelegen in het universiteitswijkje (met onder meer de John Moores universiteit). Opmerkelijk in Liverpool is de aanwezigheid van een heuse Chinese wijk. Een grote poort laat aan de verbeelding niets te wensen over en als je vervolgens de straatnaambordjes zowel in het Engels als Chinees leest, weet je waar je 's avonds wilt gaan eten. Maar ook hier geldt weer, de wijk is bescheiden van formaat. Op het gebied van mode lijkt Liverpool niet hele-

maal mee te doen. Het straatbeeld toont weinig met smaak geklede vrouwen (en mannen). Het aanbod van de winkels is overwegend 'middle of the road'. Met een uitzondering daar gelaten, zoals het Met Quarter. Dit is een *shopping mall* met kwaliteitsmerken, zoals Armani. Op het gebied van vintage en tweedehands kleding is er een complex dat de moeite waard is; het Grand Central. En niet alleen vanwege de architectuur waarin de winkeltjes zijn gevestigd. Het gebouw bevindt zich aan de Renshaw street, hartje centrum. In het complex kom je vele excentriekelingen tegen, vele kleuren haar passeren je op de trap en of je nu een tattoo wilt laten zetten, naar de kapper wilt voor paarze 'high lights', op zoek bent naar een kekke zonnebril of vintagetas, ben je hier aan het juiste adres. In Liverpool zijn verder nog kleine vintage-winkeltjes te vinden, noemenswaardig is hier The Dressing Room. Beetje verstopt op de tweede etage. Bijzondere avondtasje en sieraden. Liverpool is een leuk stadje om te bezoeken, er is op het gebied van kunst en cultuur van alles te beleven, maar het is aan te raden naar de stad af te reizen als er bijvoorbeeld een festival op het gebied van beeldende kunst is, zoals de Biënnale. Of als Liverpool Culturele Hoofdstad is, volgend jaar. Buiten de grote evenementen kun je er niettemin uitstekend een dag of twee à drie vermaken.

KUNSTENAARSINITIATIEVEN

De beste site om te raadplegen is www.artinliverpool.com
Red Wire, zie www.redwiredwire.com, presenteert zich in de Carlisle Buildings, Victoriastreet 67-69
Static, gevestigd in Roscoe Lane, www.static-ops.org
Mercy, richt zich op interdisciplinaire kunst, www.showmercy.co.uk
Bridewell Studio's, Prescot Street, bridewellstudios@aol.com, huist in een oud politiebureau, een kleine expositieruimte aan de voorzijde.
Het programma is wisselend.
The Royal Standard, www.royalstandard.com, zetelt in een oude pub aan Windsor Street, gesitueerd in een arme wijk achter de kathedraal.
Jump Ship Rat, www.jumpshiprat.org
The Art Organisation, www.theartorganisation.co.uk/liverpool.htm

Fact

MUSEA, GALERIES EN INSTITUTEN HEDENDAAGSE KUNST

Binnen de kunstinstellingen hebben A Foundation, FACT en het Bluecoat Arts Centre een internationale programmering, zo ook de Open Eye Gallery en natuurlijk de Tate.
A Foundation, <http://www.afoundation.org.uk/greenlandstreet>
Bluecoat Arts Centre, School Lane, www.bluecoatartscentre.com
FACT, cinemas, galleries en bar/café, 88 Wood Street, www.fact.co.uk
Open Eye Gallery, Wood Street, www.openeye.org.uk
Tate Liverpool, Albert Dock, www.tate.org.uk/liverpool
Vanaf 19 oktober tot en met 13 januari 2008 is in de Tate Liverpool de Turner Prize tentoonstelling te zien, voor het eerst sinds de lancering van deze prijs in 1984 wordt deze buiten Londen gehouden.
Anthony Gormley, Iron Man, installatie van talloze beelden in zee, even buiten Liverpool, neem de trein tot aan de halte Blundellsands & Crosby.

MUSEA OVERIG

Walker Art Gallery, William Brown Street, www.thewalker.org.uk
National Conservation Centre, Whitechapel, www.conservationcentre.org.uk, hier ook tentoonstellingen eigentijdse kunst.

WINKELN EN MODE

Met Quarter (MQ), een shopping mall met Armani, Diesel, Esprit, Hugo Boss, Samsonite, Timberland, etc. Leuke straat is omgeving Boldstreet. Er zit onder een Waterstone's, maar ook prettig straatje vanwege het alternatieve gehalte van de winkels en de koffiecafé's.

Vintage en tweedehands:
Grand Central, Renshaw Street.
The Dressing Room, 2de etage van gebouw op de School Lane, zie uithangbord buiten.

ETEN EN DRINKEN

FACT, in het café/restaurant The Rear Window is Fair Trade Coffee en Fair Trade Tea te verkrijgen. Lekkere sandwiches, verschillende taarten en soepen. Ook Take Away. Je kunt hier wireless internetten. Op de eerste etage is The Bar. Alternatieve omgeving is omgeving Boldstreet, Fleet Street, Wood Street, Concert Street en Concert Square. Veel (muziek)café's en kleine restaurantjes. Café Rouge, op de eerste etage van MQ (Met Quarter), doen Franse kaart aardig na. Onder meer Crôque Monsieur en Tarte Tatin (omgekeerde Franse appeltaart).

THEATER

Everyman Theatre, Hope Street, www.everymanplayhouse.com
Liverpool Empire Theatre, Lime Street, www.livenation.co.uk/liverpool
Liverpool Philharmonic Hall, Hope Street, www.liverpoolphil.com
Liverpool Playhouse Theatre, Williamson Square, www.everymanplayhouse.com
Liverpool Olympia, West Derby Road, www.liverpoololympia.com
Unity Theatre, Hope Place, www.unitytheatre.liverpool.co.uk
Royal Court Liverpool, Roe Street, www.royalcourt.liverpool.com

OVERIG

Leuk buurtje rondom Hope Street. Hier is de John Moores Universiteit gevestigd, met in dit instituut Liverpool School of Art & Design. Verschillende restaurants, high en low end.
St. James' Garden. Aan de voet van de kathedraal. Grafzerken zijn aan de wanden van de toegangspoorten geplaatst, prettige plek om even op adem te komen. Sreen.
Albert Dock, www.albertdock.com, staat op de werelderfgoed lijst, UNESCO.
St. George's Hall, William Brown Street, www.liverpool.gov.uk
Liverpool Kathedraal, www.liverpoolcathedral.org.uk

Beatles gadgets

The Beatles Liverpool; in augustus International Beatle Week Festival, Magical Mystery Tour, Cavern Club. PennyLane; voor de echte fans is er van alles te beleven in Liverpool. Meer dan 80 Beatles Sites. Zie www.cavern-liverpool.co.uk, www.beatlesstory.com, www.caverncitytours.com, www.casbahcoffeecub.com, www.liverpoolbeatlestours.co.uk, www.pooloflifetours.com, Beatles Shop is te vinden in Mathew Street, nr. 31.

WEBSITES EN CULTURELE AGENDA'S

www.visitliverpool.com, www.liverpoolworldheritage.com, www.showmeliverpool.co.uk, www.takeaflyer.co.uk, www.artinliverpool.com, www.liverpoolmuseums.org.uk
In de dagelijkse krant Metro is een culturele (beknopte) agenda te vinden. Liverpool.com; the region's premier entertainment guide (gratis), een handzaam gidsje met goede tips op hedendaags terrein, www.liverpool.com. Itchy Liverpool, The Insiders Guide, verkrijgbaar bij Waterstone's en WH Smith, slechts 3 pond. Op 28 augustus 2007 viert Liverpool het 800-jarig bestaan van de stad. In 2008 is Liverpool Culturele Hoofdstad van Europa en in datzelfde jaar heeft de Biënnale van Liverpool plaats, www.biennial.com.